

Biblioteka Saveza jevrejskih opština Srbije

Autor teksta i izbor slika: Aron Albahari

BIBLIOTEKA SAVEZA JEVREJSKIH OPŠTINA SRBIJE

ISTORIJAT

Istorijat osnivanja Biblioteke Saveza jevrejskih opština Srbije seže još u vreme neposredno posle završetka I svetskog rata kada se na inicijativu predsednika tadašnje Jevrejske sefardske opštine dr Davida Albale, osniva „**Srpsko – Jevrejska omladinska zajednica**“ u čijoj su organizaciji održavane razne kulturne manifestacije, priredbe i predavanja u sali jevrejskog doma Oneg Šabat ^{1*} (danas zgradi Sinema Rex-a).

Ova institucija je, u kulturnom smislu, prethodila **Jevrejskoj čitaonici** koja je osnovana 1929.godine na inicijativu Arona Alkalaja, kao Kulturni centar beogradskih Jevreja. Cilj ove čitaonice je bio da to bude „...moderno čitalište knjiga i novina i mesto gde će uži jevrejski i širi beogradski krug, naročito mladih, imati priliku da se sretne i upozna sa svim onim trajnim vrednostima koje je jevrejski narod podario čovečanstvu, i gde će se kroz upoznavanje sa životom i delima istaknutih Jevreja u oblasti nauke, umetnosti, književnosti i filozofije, jevrejska omladina i svet upoznati sa svetlim i tužnim stranama istorije jevrejskog naroda...“. U Jevrejskoj čitaonici su gostovali ne samo jevrejski ugledni intelektualci, već više srpski javni radnici, naučnici, publicisti, profesori univerziteta, članovi Akademije nauka, pisci i novinari. Kao javna tribina bila je dostupna svim pravcima i mišljenjima dajući mogućnost da se u njoj raspravljaju problemi jevrejske nacionalne obnove. U pogledu materijalnih sredstava bila je upućena na sebe, tj. dobrovoljne priloge građana i poklone u knjigama, a pre svih istaknutog beogradskog knjižara i izdavača Gece Kona.

Nažalost, tokom II svetskog rata skoro potpuno je uništena arhiva kao i dokumentacija Jevrejske čitaonice, kao i najveći broj knjiga iz njenog bibliotečkog fonda.

SADAŠNJA BIBLIOTEKA

Biblioteka je obnovljena odmah nakon II svetskog rata u sklopu ukupne, pa i kulturne revitalizacije života i rada jevrejske zajednice u novoj Jugoslaviji. Njen početni fond bila je judaika koju je Olga Pops-Timotijević izdvojila iz biblioteke ogranka Berlinskog univerziteta, koja je još za vreme rata, sticajem

^{1*} Prezentacija slika Oneg Šabata koje je sakupio Radivoje Davidović.

neobičnih okolnosti, stigla u Beograd i bila smeštena u zgradi „Borbe“.

Iako predstavlja samo jednu od kulturnih aktivnosti Saveza, biblioteka ima specifičan značaj i ulogu. Po svom karakteru i nameni spada u red specijalnih biblioteka otvorenog tipa i jedina u Srbiji prikuplja i čuva judaiku - publikacije sa jevrejskom tematikom, odnosno dela jevrejskih i nejevrejskih autora iz oblasti nauke, književnosti, publicistike, enciklopedijske građe i drugo. Iz njenog fonda izdvojeno je 1979.godine oko 300 najstarijih i najvrednijih rukopisa i knjiga, i deo ovih rariteta je dat na konzerviranje i restauriranje u Jevrejski istorijski muzej. Uz Jevrejski istorijski muzej jedan je od glavnih izvora informacija za istraživače i naučne radnike, istoričare, lingviste, prevodioce i umetnike koji se bave istraživanjem jevrejske istorije, književnosti, religije, običaja, umetnosti i svekolikog jevrejskog nasleđa.

Prema inventarnoj knjizi biblioteka sadrži 7.057 bibliotečkih jedinica na srpskom i više stranih jezika (nemački, engleski, mađarski, hebrejski, francuski, italijanski, španski, ruski, itd.) U inventarnoj knjizi se vode naslovi knjiga (i imena autora) po hronološkom redosledu nabavljanja knjiga (bilo kupnjom ili poklonom) koje su obrađene i uključene – složene u policama, u fond biblioteke. Ranije se vodio i predmetni katalog (po oblastima - tematima), ali isti nije više aktuelan zbog svoje neažurnosti.

Osnovni način sadašnjeg vođenja evidencije o knjigama je po abecednom katalogu, što znači po prezimenu i imenu autora. Knjige se u police smestaju po sistemu Numerus currens (po rednim brojevima). Knjige se izdaju (osim enciklopedijskih izdanja) na čitanje članovima zajednice, a ostalima na korišćenje u sali biblioteke.

Biblioteka već više godina nema stalno zaposlenog bibliotekara, te je realno van funkcije, osim u iznimnim slučajevima kada se pojedinim istraživačima izdaju knjige na korišćenje u samoj sali biblioteke. Da bi biblioteka ponovo zaživela, i da bi se njen bogati i specifični fond ponovo učinio dostupnim svima zainteresovanima, neophodno je trajno rešiti pitanje bibliotekara, urediti i obnoviti abecedni katalog i signature knjiga i polica, kao i obezbediti potreban prostor na policama za nove knjige.

U svrhu opšteg osavremenjivanja bilo bi potrebno izvršiti i elektronsku obradu evidencije o knjigama, kao i ustrojavanje predmetnog kataloga, odnosno vođenja evidencije o naslovima po oblastima, što bi olakšalo rad i bibliotekara i korisnika biblioteke.

Autor teksta i izbor slika : Aron Albahari